

Nr 31.

Av herr **Ahlkvist** och herr **Pettersson, Georg**, om höjning av den i 13 kap. 12 § andra stycket giftermålsbalken upptagna värdegränsen.

I 13 kap. 12 § giftermålsbalken stadgas i första stycket att, om bodelning sker i anledning av makes död och om den egendom, som därvid tillkommer efterlevande maken, är ringa, maken äger av giftorättsgodset uttaga nödigt bohag ävensom arbetsredskap och andra lösören, som erfordras för fortsättning av hans näring, även om därigenom arvingarnas lott skulle lida inskränkning.

Enligt andra stycket äger efterlevande maken av giftorättsgodset, såvitt det räcker, städse bekomma egendom till så stort värde, att den jämte egendom, som må enskilt tillhöra honom, uppgår till tretusen kronor.

Från den i andra stycket angivna regeln uppställas i tredje stycket vissa undantag.

Till stöd för de i första stycket upptagna bestämmelserna anförde lagberedningen på sin tid, att det syntes uppenbart, att efterlevande makens intresse att ej se sitt hem fullständigt splittrat och sig själv avskuren från möjligheten att fortfarande driva sitt näringsfång måste äga företräde framför arvingarnas anspråk på den dödes kvarlåtenskap.

Regeln i andra stycket tillkom genom en år 1928 verkställd lagändring. Lagberedningen anförde härvid bland annat, att regeln avsåg att möjliggöra det ringare boets sammanhållande i något större utsträckning än vad tidigare kunnat ske.

Sedan den i andra stycket av förevarande paragraf upptagna s. k. tretusen-kronorsregeln tillkom, har penningvärdet undergått en avsevärd försämring. Redan på grund härav synes det motiverat att något höja värdegränsen. Det torde emellertid kunna göras gällande, att regeln redan från början varit för restriktiv mot efterlevande make. Syftet att förhindra en upplösning av boet kan sålunda icke vinnas med mindre efterlevande maken tillerkännes rätt att utfå egendom till ett värde, som avsevärt överstiger det i lagen ut-satta beloppet. Den nuvarande regeln kan — såsom det också i praktiken visat sig — lätt leda till stötande konsekvenser, om vid av arvingarna fram-tvingat skifte boet upplöses.

Som en riktpunkt vid en höjning av värdegränsen synes kunna tagas bestämmelsen i 10 § förordningen den 26 juli 1947 om statlig förmögenhets-skatt, enligt vilken fysisk person icke skall utgöra statlig förmögenhetsskatt, därest den beskattningsbara förmögenheten ej överstiger 30 000 kronor.

Grunden för denna bestämmelse torde nämligen bland annat vara just en strävan att värna det enskilda hemmets integritet.

Under återopandande av det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning angående höjning av den i 13 kap. 12 § andra stycket giftermålsbalken upptagna värdegränsen.

Stockholm den 19 januari 1951.

Emil Ahlqvist.

Georg Pettersson.